

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 11 marca 2016 r.

Pozycja 171

POSTANOWIENIE

z dnia 2 marca 2016 r.

Sygn. akt Ts 340/15

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Mirosław Granat – przewodniczący i sprawozdawca
Andrzej Rzepliński
Leon Kieres,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej M.W. w sprawie zbadania zgodności:

art. 165 § 3 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 101, ze zm.) oraz art. 105 § 7 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. Nr 90, poz. 557, ze zm.) z art. 32 ust. 1 w związku z art. 45 ust. 1 oraz art. 77 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

1. W skardze konstytucyjnej, sporządzonej przez adwokata ustanowionego pełnomocnikiem z urzędu i wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 17 października 2015 r. (data nadania), M.W. (dalej: skarżący) zarzucił niezgodność art. 165 § 3 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 101, ze zm.; dalej: k.p.c.) oraz art. 105 § 7 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. Nr 90, poz. 557, ze zm.; dalej: k.k.w.) z art. 32 ust. 1 w związku z art. 45 ust. 1 oraz art. 77 ust. 2 Konstytucji.

2. Skarga konstytucyjna została wniesiona w związku z następującym stanem faktycznym:

2.1. Postanowieniem ze stycznia 2015 r. Sąd Rejonowy w K. odrzucił zażalenie skarżącego na postanowienie tego sądu z grudnia 2014 r.

Sąd ustalił, że skarżący (przebywający w Regionalnym Ośrodku Psychiatrii Sądowej w B.; dalej: zakład) 24 grudnia 2014 r. otrzymał odpis postanowienia tego sądu z 16 grudnia 2014 r., zaś przewidziany w art. 394 § 2 w związku z art. 13 § 2 k.p.c. tygodniowy termin na zaskarżenie tego orzeczenia upływał 31 grudnia 2014 r. Tymczasem zażalenie skarżącego zostało wysłane za pośrednictwem poczty dopiero 2 stycznia 2015 r.

W ocenie sądu okoliczność złożenia przez skarżącego pisma procesowego w administracji zakładu w celu jej wysłania była prawnie irrelevantna z uwagi na niewymienienie tego typu placówki w art. 165 § 3 k.p.c.

2.2. Postanowieniem z lutego 2015 r. Sąd Okręgowy w K. oddalił zażalenie skarżącego na postanowienie sądu pierwszej instancji.

Sąd odwoławczy podzielił argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia, a ponadto wskazał, że nawet przy przyjęciu wykładni rozszerzającej art. 165 § 3 k.p.c. skarżący nie udowodnił w żaden sposób tego, że 31 grudnia 2014 r. złożył zażalenie w administracji zakładu.

3. Zdaniem skarżącego art. 165 § 3 k.p.c. („w zakresie, w jakim nie przewiduje zachowania terminu poprzez oddanie pisma przez osobę przebywającą w zakładzie psychiatrycznym administracji tego zakładu”) oraz art. 105 § 7 k.k.w. („w zakresie, w jakim nie dotyczy osób umieszczonych w zakładach psychiatrycznych”) naruszają konstytucyjne prawo do sądu w powiązaniu z zasadą równości.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 77 ust. 1 w związku z art. 81 ust. 1 *in fine* ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 1064, ze zm.; dalej: ustawa o TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym, podczas którego Trybunał Konstytucyjny bada, czy w sprawie nie zachodzą przesłanki odmowy nadania skardze dalszego biegu, o których mowa w art. 77 ust. 3 ustawy o TK.

2. Przedmiotem analizowanej skargi konstytucyjnej skarżący uczynił przepis procedury cywilnej oraz prawa karnego wykonawczego. Stanowią one odpowiednio: „To samo [tj. czynność równoznaczna ze złożeniem pisma procesowego do sądu] dotyczy złożenia pisma przez żołnierza w dowództwie jednostki wojskowej albo przez osobę pozbawioną wolności w administracji zakładu karnego oraz przez członka załogi polskiego statku morskiego u kapitana statku” (art. 165 § 3 k.p.c.); „Skazany otrzymuje pisemne potwierdzenie odbioru w zakładzie karnym wysyłanej przez niego korespondencji urzędowej. Na kopercie umieszcza się odcisk stempla z nazwą zakładu karnego oraz odnotowuje się datę jej odbioru” (art. 105 § 7 k.k.w.).

3. Z uwagi na to, że skarżący kwestionuje brak określonych unormowań w zaskarżonych regulacjach prawnych, Trybunał zobligowany był ustalić, czy przedmiotem skargi konstytucyjnej jest zaniechanie czy pominięcie legislacyjne. O ile bowiem zaniechanie prawodawcze rozumiane jako nieuchwalenie (niewydanie) aktu normatywnego wbrew istniejącemu obowiązкови prawnemu znajduje się poza kognicją Trybunału Konstytucyjnego, o tyle pominięcie prawodawcze, polegające na zbyt wąskim określeniu zakresu zastosowania normy prawnej, mieści się w zakresie kompetencyjnym tego organu. W tym drugim wypadku Trybunał bada, czy w przepisach obowiązującego aktu normatywnego nie brakuje unormowań, bez których może on budzić wątpliwości natury konstytucyjnej (zob. wyroki TK z: 6 maja 1998 r., K 37/97, OTK ZU nr 3/1998, poz. 33; 9 października 2001 r., SK 8/00, OTK ZU nr 7/2001, poz. 211 oraz 16 listopada 2004 r., P 19/03, OTK ZU nr 10/A/2004, poz. 106). Zarzut niekonstytucyjności może więc dotyczyć zarówno tego, co prawodawca w danym akcie unormował, jak i tego, co w nim pomiął, choć – postępując zgodnie z Konstytucją – powinien był unormować.

3.1. W związku z powyższym Trybunał stwierdza, że rozpoznanie merytoryczne analizowanej skargi konstytucyjnej jest niedopuszczalne, gdyż jej przedmiotem jest zaniechanie legislacyjne, które pozostaje poza kognicją Trybunału Konstytucyjnego. W uzasadnieniu skargi konstytucyjnej skarżący wskazuje na brak regulacji pozytywnej dotyczącej – z jednej strony – możliwości uznania za równoznaczne z wniesieniem pisma procesowego do sądu złożenie go w administracji zakładu psychiatrycznego, z drugiej zaś – wprowadzenia wobec osób przebywających w zakładach psychiatrycznych regulacji, będącej odpowiednikiem art. 105 § 7 k.k.w. Materia ta, jak słusznie zauważa skarżący, nie została unormowana przez ustawodawcę. Zatem skoro w Kodeksie postępowania cywilnego, jak też przepisach dotyczących prowadzenia zakładów psychiatrycznych, normodawca całkowicie zaniechał uregulowania wskazanego problemu, to nie sposób przyjąć, że mamy do czynienia jedynie z pominięciem prawodawczym. W rozpatrywanej sprawie nie chodzi bowiem o niepełne – ze względu na wymagania konstytucyjne – uregulowanie pewnych kwestii, lecz o ich całkowite pozostawienie poza regulacją normatywną. Sytuacja prawna skarżącego (odrzućcie jego zażalenia przez sąd z powodu stwierdzenia braku regulacji normatywnej nakazującej uznanie złożenia pisma procesowego w administracji zakładu psychiatrycznego jako równoznacznego z wniesieniem go do sądu z zachowaniem terminu) wynika zatem z braku jakichkolwiek przepisów, które dotyczyłyby wskazywanego przez skarżącego problemu.

3.2. Okoliczność ta – na podstawie art. 77 ust. 3 pkt 4 *in fine* ustawy o TK – przesądzała o odmowie nadania dalszego biegu analizowanej skardze konstytucyjnej z powodu niedopuszczalności orzekania.

4. Jednocześnie Trybunał Konstytucyjny zwraca uwagę na to, że w aktualnym stanie prawnym skarżący nie został pozbawiony zwykłych środków prawnych do dochodzenia ochrony swoich praw w związku z brakiem wskazywanej przezeń regulacji normatywnej, w wyniku którego utracił możliwość merytorycznego rozpoznania wniesionego środka prawnego (zażalenia). Zgodnie bowiem z art. 417¹ § 4 ustawy z dnia 24 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2014 r. poz. 121, ze zm.) przysługuje mu powództwo o naprawienie szkody z tytułu niewydania regulacji normatywnej, a niezgodność z prawem niewydania określonego unormowania stwierdza rozpoznający sprawę sąd powszechny.

W tym stanie rzeczy Trybunał postanowił jak w sentencji.